

5782 Wajechi (Haftara) - De Basis

De haftara vertelt van de opdrachten die David aan zijn zoon Sjelomo geeft voor zijn dood. Het zijn er drie. En ze lijken willekeurig gekozen. Zomaar drie zaken die David tijdens zijn leven niet heeft kunnen afhandelen en die hij nu aan zijn zoon, de nieuwe koning, opdraagt.

Maar niets is minder waar. David geeft zijn zoon de bekende les mee: 'op drie zaken staat deze wereld: Tora, Avoda en Gemiloet Chasadim'.

Gemiloet chasadim: 'En aan de zonen van Barzilai, de Giladi, zul je goed doen: en zij zullen zijn bij diegene die aanzitten aan je tafel... chesed voor iemand die je vader goed heeft gedaan, zelfs als hij jou nog nooit iets gedaan heeft.

Avoda, de dienst. Joaw ben Tzeroeja die David diende als zijn legerleider, hij diende hem trouw. Maar toch heeft hij dingen gedaan tegen de wens van zijn baas en dat is geen dienst zoals hij hoort. Opvallend detail: uiteindelijk vlucht Joaw naar dé plaats van de avoda: de mizbeach, het altaar.

En als laatste, Tora: Sjimi ben Gera, de leraar van zowel David als Sjelomo die tijdens de opstand van Avsjalom de verkeerde kant kiest en David afvalt. David wil hem niet straffen - maar ook niet ongestraft laten sterven. De Tora die zowel vader als zoon hebben geleerd, moet puur zijn en kan niet samen gaan met mensen die tegen het huis David gaan.

En hoe straft Sjelomo zijn leraar? Sjimi ben Gera wordt gewaarschuwd: je mag Jeroesjalajim niet uit - op de dag dat je de stad verlaat, beschouwt Sjelomo hem als iemand die het koningshuis aanvalt, moréd bemalchoet en is hij de doodstraf schuldig.

Opvallende werkwijze van de Chacham mekol Adam, de wijste van alle mensen, want is dat zo een grote straf? In het Jeroesjalajim van Sjelomo verblijven. In de stad waar de eerste tempel staat rondlopen... toch niet echt een grote straf?!

Rabbi Chaim Shmulewitz zts"l, de Rosj Jesjiewa van de Mirrer Jesjiewa, antwoordt deze vraag als volgt: Sjelomo is oprecht de wijste mens en hij weet: er is geen betere manier om iemand tot iets aan te zetten dan het hem, en hem alleen te verbieden. Iedereen mag de stad in en uit, alleen jij niet! Jij blijft hier... je kunt er zeker van zijn dat die persoon er alles aan zal doen om de regel te omzeilen en toch de stad uit gaan - en zo is het ook afgelopen. Sjimmi ben Géra verlaat de stad om bij een familiefeest te zijn en daarmee bezegelt hij zijn lot.

De Haftara van Wajechi leert ons dat net zoals Ja'akow en David een mens mag nadenken over de toekomst van zijn kinderen na zijn leven, dat Tora, Avoda en Gemiloet Chasidim de basis zijn, en die moeten worden doorgegeven van generatie op generatie.